

**Tytuł innowacji pedagogicznej:** „Nowoczesne czytanie pozytywistycznej literatury”

**Nazwa szkoły:** Zespół Szkół w Przykonia Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Przykonia

**Przedmiot:** Język polski

**Autor:** Agnieszka Majtko

**Rodzaj innowacji:** programowo-metodyczna

**Data wprowadzenia:** 07.10.2019

**Data zakończenia:** 07.11.2020

**Zakres innowacji:** Adresatami innowacji są uczniowie klasy Va. Czas realizacji innowacji obejmuje miesiąc: przygotowanie uczniów w domu – przeczytanie lektury, 8 lekcji języka polskiego, praca uczniów metodą projektu edukacyjnego jako podsumowanie cyklu zajęć – około dwóch tygodni.

Zajęcia innowacyjne będą się odbywać w ramach zajęć obowiązkowych oraz 40-godzinnego tygodnia pracy nauczyciela (wsparcie grup projektowych).

Niniejsza innowacja ma na celu propagowanie czytelnictwa poprzez wykorzystanie zainteresowania uczniów kulturą popularną oraz poprzez akcentowanie problematyki utworu bliskiej uczniom.

Ma ona zachęcać i motywować uczniów nie tylko do czytania książek, ale również do ich prawdziwego poznawania, interpretowania i odkrywania w kontekście własnego życia i własnych doświadczeń.

#### **Motywacja wprowadzenia innowacji:**

Innowacja jest moją odpowiedzią na niechęć do czytania lektur w klasie Va a także wyjściem naprzeciw wymaganiom edukacyjnym zawartym w podstawie programowej z języka polskiego dla szkoły podstawowej.

Na podstawie obserwacji oraz diagnoz zauważyłam, że uczniom najbardziej brakuje motywacji do sięgania po książki. Dlatego też główną przyczyną opracowania innowacji z języka polskiego była potrzeba znalezienia sposobu na omówienie lektury w taki sposób, by stała się ona bliska dzieciom, zaangażowała ich emocje, a lekcje, przez swoją nietypowość, budziły naturalną ciekawość i potrzebę aktywnego udziału.

#### **Opis innowacji**

##### **I. Wstęp**

Inspiracją do opracowania innowacji pedagogicznej pt. „Nowoczesne czytanie pozytywistycznej literatury” stały się dla mnie spostrzeżenia po rocznym nauczaniu języka polskiego w klasie IVa w roku szkolnym 2018/2019, dotyczące stosunku uczniów do czytania, szczególnie utworów „dawnych” oraz ich zainteresowań.

Obserwacja pracy uczniów na lekcjach oraz rozmowy na temat tego, jak spędzają czas wolny, pozwalają wysnuć następujące wnioski:

- wszyscy uczniowie w klasie czytają krótkie teksty literackie – do kilkunastu stron, choć nie zawsze rozumieją w pełni ich problematykę i przesłanie;

- około 30% czyta w całości dłuższe lektury, pozostali poznają treść poprzez oglądanie filmowych adaptacji, niektórzy korzystają z audiobooków, jeszcze inni ze wsparcia rodziców – rodzice głośno czytają dzieciom lektury;

- uczniowie w czasie wolnym bardzo chętnie spędzają czas przed telewizorem, wybierając programy i filmy rozrywkowe;

- nikt w klasie nie określa siebie jako „miłośnika książek”, nikt też nie uważa czytania za dobry sposób spędzania czasu wolnego.

Z diagnozy poprzedzającej opracowanie innowacji wynika potrzeba zmian – zachęcenie uczniów do czytania lektur a także innych utworów literackich, szczególnie tych, które nie należą do literatury współczesnej. W dobrze lektur w podstawie programowej z języka polskiego duży nacisk został położony na poznawanie utworów należących do kanonu polskiej literatury, w większości powstałych przed wiekami. Zachęcenie młodych ludzi do sięgania po takie utwory wydaje się więc konieczne, aby umożliwić im odnoszenie sukcesów w dalszej edukacji.

W innowacji wykorzystam pracę z lekturą uzupełniającą dla klas IV-VII – nowelą pozytywistyczną „Janko Muzykant” Henryka Sienkiewicza. Wybór jest nieprzypadkowy – niewielki rozmiar nowelki gwarantuje, że wszyscy uczniowie przeczytają lekturę. Nauczyciel, który chce dotrzymać kroku swoim uczniom, powinien uwzględniać ich zainteresowania. Mając na uwadze to, że dla młodego człowieka świat mediów jest wszechobecnym elementem życia, wprowadzę kontekst medialny w celu zaktywizowania uczniów i uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego. Postaram się w sposób interesujący przybliżyć uczniom literaturę powstałą w epoce odległej. W tym celu lekcje nawiązywać będą do wybranych popularnych programów telewizyjnych. Wykorzystam również ceniony przez młodzież film „Billy Elliot”. Poza tym położę nacisk na problematykę bliską uczniom, skupiając się na tematach takich jak: talent, marzenia i życiowe cele.

## **II. Założenia ogólne**

1. Innowacja skierowana jest do uczniów klasy Va.
2. Główne założenie pracy innowacyjnej na zajęciach:

- wykorzystanie korelacji między pozytywistyczną lekturą a współczesnym filmem dla młodzieży („Billy Elliot”) w celu zaaktywizowania uczniów i ukazania ponadczasowości noweli H. Sienkiewicza;

- użycie schematów programów telewizyjnych do budowania koncepcji lekcji – tak, by zaciekać uczniów i zaangażować ich emocje;

- nacisk na problematykę związaną z marzeniami i talentami – a więc na tematy bliskie dzieciom;

- wprowadzenia interesujących dla uczniów form i metod pracy, tak, by oni byli głównymi „aktorami” na lekcji, ograniczenie funkcji nauczyciela do ukierunkowywania i wspierania dzieci.

## **III. Cele innowacji**

Cel główny: Zachęcenie uczniów do czytania lektur.

Cele szczegółowe:

- poznanie problematyki noweli H. Sienkiewicza;
- dostrzeżenie analogii pomiędzy problematyką utworu a problemami współczesnego świata;
- kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów;

- wdrażanie do pracy w parze i w grupie, do formułowania i obrony własnego zdania;
- kształcenie umiejętności prezentacji własnej pracy;
- przygotowanie do świadomego odbioru filmów i programów telewizyjnych.

#### **IV. Metody i formy**

Na każdej lekcji zostaną wykorzystane: metody aktywne, praca w grupie, praca w parze.

4 tematy zostaną opracowane na wzór popularnych programów telewizyjnych.

2 godziny lekcyjne zostaną przeznaczone na wspólne oglądanie filmu „Billy Elliot” i dzielenie się wrażeniami – pokazywanie emocji widzów za pomocą kartek w różnych kolorach po kolejnych fragmentach filmu.

Podsumowaniem pracy z lekturą będzie realizacja projektu edukacyjnego pt. *Szkolna reklama „Janka Muzykanta”* – grupy projektowe będą miały za zadanie przygotować reklamę noweli (billboard lub film), która zostanie zamieszczona na stronie szkoły.

#### **V. Przewidywane osiągnięcia**

Uczniowie:

- zdobywają wiedzę i umiejętności w sposób kreatywny;
- uczą się poprzez działanie i rozwiązywanie problemów;
- mają możliwość formułowania i wyrażania sądów;
- angażują emocje w pracę na lekcji;
- uczą się poprzez współpracę;
- budują poczucie własnej wartości przez nazywanie swoich mocnych stron i prezentowanie talentów.

Nauczyciel:

- wykorzystuje zainteresowanie uczniów mediami i kulturą popularną do ciekawego dla nich omówienia lektury;
- wspiera uczniów w ich pracy, jest reżyserem lekcji, ale aktorami są uczniowie;
- eksponuje tematy bliskie dzieciom.

#### **VI. Tematyka zajęć**

Przygotowanie do wprowadzenia innowacji – uczniowie czytają lekturę w domu.

Praca na lekcjach – tematy:

1. „Mam talent”. Wprowadzenie do lektury „Janko Muzykant”./ Prezentacja talentów i mocnych stron uczniów.
2. „Droga do gwiazd” – marzenie Janka Muzykanta./ Talent i marzenia bohatera lektury.
3. „Sprawa dla reportera” – o okolicznościach śmierci Janka Muzykanta./ Poznanie specyfiki pracy reportera; ocena zachowania bohaterów; zwrócenie uwagi na współczesne problemy.
4. 5. Billy Elliot – „Po prostu tańcz”./ Wspólne oglądanie filmu połączone z dzieleniem się wrażeniami.

6.7. Janko Muzykant, Billy Elliot i ja – „Szansa na sukces”?/ Podobieństwa i różnica między bohaterem literackim, filmowym a własnym doświadczeniem; uniwersalna wymowa omówionych tekstów kultury.

8. Reklama „Janka Muzykanta” – przygotowujemy się do wykonania projektu edukacyjnego.

Projekt edukacyjny – 2 tygodnie.

## **VII. Ewaluacja**

W celu uzyskania informacji zwrotnej nauczyciel przeprowadzi:

- ankietę wśród uczniów dotyczącą oceny atrakcyjności zajęć;
- rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami dotyczące ich stosunku do czytania książek;
- ocenę pracy uczniów nad projektem i ocenę efektów tej pracy.

Szczegółowa analiza wyników ankiety, przeprowadzonych rozmów oraz pracy nad projektem edukacyjnym pozwoli ocenić stopień realizacji zamierzonych celów. Działania te pomogą wyciągnąć wnioski, zaplanować pracę z klasą i ewentualnie zmodyfikować metody i formy pracy. Podjęta też zostanie decyzja o ewentualnej kontynuacji innowacji w tej klasie.

## **VIII. Spodziewane efekty**

- Znajomość lektury, rozumienie jej problematyki i umiejętność odniesienia do współczesności przez wszystkich uczniów w klasie.
- Wzrost motywacji do czytania książek.
- Zaangażowanie wszystkich uczniów w pracę na lekcji i pracę nad projektem edukacyjnym.
- Podniesienie jakości pracy szkoły poprzez wzrost poziomu i umiejętności uczniów w zakresie: czytania i interpretacji tekstów kultury, pracy w zespole, prezentowania efektów własnej pracy, rozumienia współczesnej kultury popularnej.
- Promocja szkoły w środowisku lokalnym – realizacja innowacji będzie relacjonowana na stronie szkoły.

## **X. Bibliografia**

Mak J., *Innowacja pedagogiczna w szkole*, [www.nowaera.pl/angielski/blog/innowacja-pedagogiczna-w-szkole](http://www.nowaera.pl/angielski/blog/innowacja-pedagogiczna-w-szkole), z dn. 11.09.2019

Misiarek Stefania, *Innowacja w praktyce szkolnej*, <https://docplayer.pl/49190106-Innowacja-w-praktyce-szkolnej.html>, z dn. 11.09.2019

Wiatr K. (red.), *Kreatywny nauczyciel. Lekcje, które uczą i bawią*, Kraków 2010.